

HELSINGBORG

Verksamhetsplan för Helsingborgs stads skolor läsår 2024/2025

Beslutad av utbildningsdirektören 2024-06-20

Innehållsförteckning

Förvaltningschefen inleder.....	3
Målbild.....	4
Nämndens ansvar och nuläget.....	4
Nämndens inriktning och mål samt verksamhetens prioriteringar	6
Kvalitetsarbete – för barns och elevers bästa.....	11

Förvaltningschefen inleder

Demokrati är en grundpelare i ett välfungerande samhälle. I en tid av snabba förändringar och komplexa utmaningar är det skolans uppgift att rusta barn och eleverna för att aktivt delta i och forma framtiden. Genom att förstå hur samhälle, ekonomi och miljö hänger samman kan eleverna fatta välgrundade beslut och ta ansvar. Helsingborgs stads skolor har en viktig roll i att förmedla och förankra demokratiska värderingar och färdigheter till våra barn och elever.

Vårt uppdrag är att förverkliga varje barns rätt till utbildning och lärande. Genom ett starkt engagemang för kunskap, demokrati, hållbarhet och människors lika värde skapar vi utbildningar där alla barn och elever ges förutsättningar att utvecklas och nå så långt som möjligt utifrån sina egna förutsättningar.

Vi har under de senaste åren mött en rad utmaningar, från pandemins efterdyningar till kostnadsökningar och demografiska förändringar. Samtidigt har vi fått möjligheter genom teknikens och digitaliseringens snabba utveckling. Med detta i åtanke har jag, tillsammans med min styr- och ledningsgrupp, formulerat en verksamhetsplan som syftar till att förverkliga stadens vision 2035 samtidigt som den visar hur vi som helhet genomför nämndens inriktning och mål och kommunfullmäktiges uppdrag.

De senaste åren har vi prioriterat att skapa trygga och stimulerande lärmiljöer, innovation och entreprenörskap, att stärka språket, matematiken och den digitala kompetensen, att öka närvaron och motverka kränkningar. Vi har också betonat vikten av samarbete, både inom staden och med externa aktörer.

Vi är på god väg, men behöver i ännu högre utsträckning rikta blicken på det som sker i mötet mellan pedagog och eleven/barnet. Goda förutsättningar, som möjliggör hög kvalitet i undervisningen är centralt. Pedagoger som är skickliga på att undervisa och att reflektera för att bli ännu bättre är helt avgörande för barn och elevers lärande och utveckling och att de når en högre måluppfyllelse.

Därför håller vi fast vid våra övergripande prioriteringar samtidigt som varje rektor arbetar utifrån en lokal nulägesanalys för att möta specifika utmaningar på respektive enhet där undervisningens kvalitet och tidiga insatser är i fokus.

Följande övergripande prioriteringar (vp-uppdrag) för att förbättra Helsingborgs stads skolors verksamheter gäller läsåret 2024-2025:

- Att alla barn och elever ska få stimulans, utveckling och stöd efter behov.
- Att matematikundervisningen ska förbättras.
- Att barns och elevers språk och läsförmåga ska förbättras.
- Att studie- och yrkesvägledningen ska leda till hållbara framtidsval.
- Att närvaron i skolan ska öka.

Genom gemensamma ansträngningar och ett orubbligt engagemang för varje barn och elev skapar vi tillsammans en skola där alla känner sig sedda, hörda och utmanade. En skola där de får verktygen att forma en bättre framtid.

Tony Mufic, utbildningsdirektör

I denna verksamhetsplan sammanfattas vad som är viktigast för Helsingborgs stads skolor(*) att prioritera under läsåret 2024-2025 utifrån vårt nuläge. Det statliga uppdraget är alltid grunden för vår verksamhet. Barn- och utbildningsnämnden anger riktning och mål inom uppdraget. Vi som arbetar inom Helsingborgs stads skolor har till uppgift att genomföra vårt uppdrag utifrån beskrivna prioriteringar.

(*)Med Helsingborgs stads skolor avses alla skolformer (förskola, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, International school of Helsingborg) där Barn- och utbildningsnämnden är huvudman. I denna verksamhetsplan används begreppen förskola och skola för att visa att verksamheten handlar om undervisning för barn och elever från 1 till 19 år.

Målbild

Visionen är att Helsingborg år 2035 ska vara en skapande, pulserande, global, gemensam och balanse-rad stad för både människor och företag. Genom stadens nya gemensamma målbild tas nästa steg på vägen mot vision Helsingborg 2035. Staden målbild lyder *”Tillsammans gör vi Helsingborg till en av de bästa städerna att leva och verka i 2027. Vi når målet med hjälp av samspel och innovation.”*

Utbildning och ett livslångt lärande är viktiga pusselbitar i att nå stadens målbild och medarbetarna inom Helsingborgs stads skolor har därför en central roll. Målbilden för Helsingborgs stads skolor lyder:

Vi är en förebild i att förbereda barn och ungdomar för en allt mer föränderlig och oförutsägbär värld.

- Barn i Helsingborg är framtidsbyggare. Därför lär vi för livet, inte för stunden. Vi inspirerar våra barn och ungdomar att hämta in och utveckla kunskap så att de blir väl rustade för en framtid som vi inte ens kan föreställa oss idag.
- Vi erbjuder den bästa utbildningen. Vi ger varje barn och ungdom både förutsättningar och motivation att bli sitt bästa jag – till glädje för sig själv och till glädje för sin omgivning.
- Vår ambition innebär att de mest spännande och utmanande uppdragen kommer att finnas hos oss. Hit söker sig medarbetare som har förmågan och viljan att både utveckla och utvecklas. Det gör oss till en av Sveriges mest attraktiva arbetsgivare

Målbilden ger uttryck för det förhållningssätt som ska prägla arbetet med att skapa de bästa möjliga förutsättningarna för barn och ungas uppväxt, vidare studier, arbete och ett hållbart liv. Framtiden överraskar oss ständigt, därför behöver alla vi som arbetar inom Helsingborgs stads skolor hela tiden arbeta med att anpassa och förändra.

Målbilden hjälper oss att göra de gröna, sociala och teknologiska förflyttningar (transformationer) som krävs för att möta dagens och morgondagens utmaningar.

Nämndens ansvar och nuläget

Barn- och utbildningsnämndens uppdrag är att skapa de bästa möjliga förutsättningarna för barn och ungas uppväxt, vidare studier, arbete och ett hållbart liv. (Ur barn- och utbildningsnämndens reglemente).

I dagsläget går ungefär 21 000 barn och elever i de kommunala förskolorna, grundskolorna och gymnasieskolorna. Födelsealen och inflyttningen är minskande vilket leder till att antalet barn och elever i våra förskolor och skolor också minskar. Eftersom den ekonomiska tilldelningen till förskolorna och skolorna sker utifrån en barn-/elevpeng medför en minskning i barnkullar att den ekonomiska tilldelningen minskar i motsvarande grad. Minskningen av barn- och elevantal är inte jämnt fördelat över

stadens förskolor och skolor. Det finns enheter där elevantalet ökar på grund av att många elever väljer den skolan och det finns enheter där elevantalet sjunker relativt kraftigt jämfört med åren innan. I gymnasieskolorna väntas elevantalet de närmsta åren öka (på grund av att årskullarna som nu är 13–15 år är relativt stor) för att därefter minska.

Utöver en minskning av antal barn och elever så innebär också de generella kostnadsökningarna att det ekonomiska utrymmet varit minskande. Stora ansträngningar har under läsåret 2023/24 gjorts för att anpassa verksamheterna till rådande ekonomiska förutsättningar. För läsåret 2024/25 förbättras läget något genom den ekonomiska tilldelning som kommunfullmäktige beslutat om för budgetåret 2025. Situationen kräver stort ansvarstagande, nytänk och långsiktighet för att fortsatt kunna erbjuda en god utbildning.

I en oroligare omvärld, både nationellt och globalt, blir det allt viktigare att fokusera på skolans demokratiuppdrag. Enligt skollagen ska utbildningen förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Genom goda ämneskunskaper, förmåga att skilja mellan rätt och fel, vilja att se kraften i olikheter och genom att vara stolt över sina kunskaper, kompetenser och prestationer får barn och unga kraft att verka för det goda i samhället.

I skolans grunduppdrag ingår att verka för trygghet, integration och livskvalitet.¹ Genom det dagliga arbete som sker i förskolor, grundskolor, fritidshem, anpassade skolor och gymnasieskolor bidrar vi även till att lösa stadsövergripande utmaningar, till exempel hur vi får barn att röra på sig mer eller hur vi får alla i samhället att bli anställningsbara eller självförsörjande².

Förskolan och skolan har i uppdrag att ge alla barn och elever möjlighet att nå så långt som möjligt i sitt lärande och att kompensera för deras olika förutsättningar. Socioekonomiska bakgrundsfaktorer har stor betydelse för hur elever lyckas i skolan. I Helsingborg, liksom i övriga riket, visar skolresultaten att barn till lågutbildade föräldrar som grupp har lägre resultat än barn till högutbildade föräldrar. Elever med utländsk bakgrund som är födda utomlands har som grupp lägre resultat än elever med svensk bakgrund. Skillnaderna i resultat är fortsatt stora mellan olika elevgrupper, men också mellan olika skolor i staden. Det ställer stora krav på stadens förskolor och skolor att kompensera för barn och elevers olika förutsättningar. Att öka måloppfyllelsen gäller fortsättningsvis.

Frånvaron har minskat under läsåret 2023/24 både i grundskola och gymnasieskola, men fortfarande är det många elever som är frånvarande och därför inte kan ta del av undervisningen. Frånvaron är fortsättningsvis ett prioriterat område, där nya förklaringsmodeller och arbetssätt prövas och testas för att öka skolnärvaron.

De utmaningar som Helsingborgs stads skolor har att hantera kräver mer än någonsin ett fokus på omställning, utveckling och innovation. Vi ska också bidra till att lösa olika stadsövergripande utmaningar och de utmaningar som hela världen står inför och som utgör grund för de sjutton globala hållbarhetsmålen. Innovation är både ett förhållningssätt, en metod och ett redskap till utveckling. En av stadens inriktningar är att Helsingborg ska öka innovationskraften för att säkra en effektiv välfärd. Vi

¹ Kommunfullmäktige har beslutat om fyra inriktningar för mandatperioden som handlar om innovation, trygghet, hög sysselsättning och livskvalitet. Läs mer om inriktningarna på styrning.helsingborg.se. Skol- och fritidsförvaltningen medverkar i det stadsövergripande arbete som pågår utifrån inriktningarna.

² Inom ramen för stadens innovationsarbete har ett antal stadsövergripande utmaningar identifierats. Vilka dessa utmaningar är och vilka initiativ som pågår för att lösa dessa framgår av innovation.helsingborg.se. Helsingborgs stads skolor har ett särskilt ansvar att bidra till att lösa sex av de stadsövergripande utmaningarna.

ska fortsätta att utveckla våra verksamheter genom innovation. Artificiell intelligens, AI, utmanar och möjliggör. Innovationer hjälper oss att testa det oprövade, att vara nyfikna och drivna. Alla verksamheter ska ha ett aktivt utvecklings- och innovationsarbete. Vårt mål för innovationsarbetet är: *Våga, testa, lär! Vi använder utveckling och innovation för att rusta barn och ungdomar för en allt mer föränderlig och oförutsägbar värld.*

Nämndens inriktning och mål samt verksamhetens prioriteringar

Barn- och utbildningsnämnden har slagit fast följande inriktning: ”Kunskap och lärande är fokus för stadens förskolor och skolor. Alla barn och elever ska ges förutsättningar att utvecklas och nå så långt som möjligt utifrån sina egna förutsättningar. Kunskaper i språk, matematik samt digital kompetens ska stärkas.

Barn och elever ska känna sig trygga och få stöd i sin personliga utveckling. De ska få möjlighet att utveckla sin lust att lära och hitta sin inre drivkraft, motivation och entreprenöriella förmåga att om-sätta idéer till handling. Barn och unga ska rustas för en framtid i förändring med en snabb teknologisk utveckling, där hållbarhet, respekt för demokrati och människors lika värde förblir centrala begrepp.”

Genom inriktningen talar nämnden om i vilken riktning politiken vill utveckla verksamheten. Nämndens inriktning är därför en viktig styrsignal till förvaltningen.

Barn- och utbildningsnämnden har även i uppdrag att genomföra de specifika uppdrag som kommunfullmäktige ger till nämnden. Förvaltningen fortsätter arbetet med två tidigare uppdrag; att optimera de yrkesinriktade gymnasieprogrammen respektive att göra en översyn av Helsingborgs stads arbete med att stimulera högpresterande elever. Arbete pågår också med de uppdrag som gäller för 2024; att utreda hur lärlingsgymnasiet kan skalas upp och hur föräldrastödet i Helsingborg kan stärkas. Barn- och utbildningsnämnden samarbetar också med socialnämnden när det gäller att stötta barn och deras familjer i socioekonomiskt utsatta områden (uppdrag till socialnämnden 2024) och i arbetet med att motverka hedersrelaterat våld. För 2025 har kommunfullmäktige gett nämnden följande uppdrag:

- I samverkan med arbetsmarknadsnämnden se över hur attraktiviteten hos stadens yrkesutbildningar kan öka i enlighet med stadens sysselsättningsinriktning.
- Med stöd i aktuell forskning inom området, göra en översyn av situationen i stadens skolor och återkomma med förslag på åtgärder som kan förbättra pojkars målpuppfyllelse i skolan.
- Se över hur skyddet mot olämpligt innehåll på internet i skolmiljö kan stärkas, hur den digitala tryggheten kan öka samt hur det värdegrundsfrämjande arbetet kan utvecklas.
- Göra en översyn av modersmålsundervisningen och återkomma med förslag på åtgärder i syfte att kvalitetssäkra modersmålsundervisningen.

Personalen i skolan är den avgjort viktigaste faktorn för att få barn och elever att lyckas. En minskad personaltäthet ökar risken för ökad belastning på befintlig personal. Även förändrade vikarieregler påverkar planeringen. Genom att vara en attraktiv arbetsgivare kan fler lockas stanna kvar och bidra till utveckling och fler uppmuntras till att välja förskolan och skolan som arbetsplats. Fler steg ska tas för att säkerställa inflödet av utbildad personal och säkra skolans kompetensbehov både på kort och på lång sikt.

Det är i undervisningen som barn och elever får med sig kunskaper, förmågor och färdigheter för hela livet. Lärarnas förmåga att undervisa; inspirera, motivera, förklara, begripliggöra och lära så att varje

barn och elev kan lära sig och utvecklas så långt som möjligt är därför den enskilt viktigaste faktorn för en lyckad skolgång. Undervisningens kvalitet ska därför fortsatt utvecklas och följas upp.

Nämndens mål: *Andelen elever som når behörighet till gymnasieskolan ska öka under mandatperioden. Målet 2025 är att öka med minst 0,5 procentenheter.*

Motivering

Alla elever i grundskolan ska ha möjlighet att nå målen och gå vidare till fortsatta studier på nationellt program på gymnasieskolan. En allt för stor elevgrupp lämnar årligen grundskolan utan att nå denna behörighet. Fokus på undervisningens kvalitet, elevers närvaro, tidiga insatser samt uppföljning av elevers resultat och utveckling krävs för att öka elevernas möjligheter att lyckas. Elever ska ges förutsättningar att utveckla sin lust att lära, att hitta sin inre motivation och drivkraft. Ett medvetet och kontinuerligt arbete utifrån skolans kompensatoriska uppdrag är en förutsättning för att lyckas.

Målvärdet för 2025 är jämfört med vårterminen 2024. Målvärde för efterföljande år beslutas årligen utifrån uppnådda resultat.

Unga utan gymnasieexamen riskerar att bli arbetslösa och inte klara sin försörjning. Att ha en gymnasieexamen är en grund både för fortsatta studier och för arbetslivet. Andelen elever i grundskolans årskurs 9 som uppnår behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram uppgick VT24 till 84,2 % (VT23: 83,8 %). Andelen är något högre än läsåret innan. De senaste fem åren har behörigheten legat runt 84% med några mindre årliga variationer både uppåt och nedåt. Flickornas behörighet ligger generellt sett något högre än pojkarnas, men skillnaden har minskat över tid. Sammantaget är det 194 elever som gick ut grundskolan VT24 som inte uppnått behörighet till gymnasieskolan (VT23:185). En stor del av de som inte blir behöriga har underkänt i matematik och/eller svenska som andraspråk.³

Även om resultaten för Helsingborg stads skolor ligger i nivå med resultaten för övriga kommunala skolor i riket så är det fortfarande många elever som inte blir behöriga. Varje barn och elev, både pojkar och flickor, har rätt att få den ledning och stimulans som han eller hon behöver för att utvecklas så långt som möjligt. Det gäller både barn och elever som ligger långt framme i sin kunskapsutveckling eller som har potential att göra det ("högpresterande") samt barn och elever som har svårt att nå kunskapskraven. Anpassningar ska göras för att underlätta för barn och elever och de som har behov av särskilt stöd ska få det. Detta arbete ska påbörjas redan i förskolan och anpassas efter hand som barnet utvecklas. Det utvecklingsarbete som initierats i syfte att öka fokus på ledning och stimulans samt öka kvaliteten i arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd ska fördjupas och breddas.

Några skolor har genomfört professionsutveckling inom matematik för att förbättra resultaten i matematik och öka behörigheten till gymnasiet. Förvaltningens datainsamling och betygsresultat visar dock att matematikkunskaperna fortsatt är relativt låga bland eleverna. Insatser riktade till att förbättra matematikundervisningen ska därför fortsätta.

Professionsutvecklande insatser för att höja kompetensen inom språkutvecklande undervisning har genomförts eller pågår inom flera skolor. Uppföljningar visar att de lärare som tagit del av insatserna har

³ Resultat från sommarskola ingår inte.

breddat sin pedagogiska verktygslåda och använder dem i undervisningen. En god läsförmåga är central för elevens kunskapsinhämtning varför det är centralt att barn och elever tidigt knäcker läskoden och utvecklar sin läsförmåga längs hela skoltiden. De läsfrämjande insatserna bör stärkas.

Modersmålsundervisning ger elever möjlighet att utveckla kunskaper i och om sitt språk. Ett välutvecklat modersmål ger bra förutsättningar att lära sig svenska och andra ämnen. Studiehandledning på modersmålet stödjer elevernas kunskapsutveckling i olika ämnen och hjälper eleverna utvecklas så långt som möjligt mot utbildningens mål. En översyn av modersmålsundervisning och studiehandledning - med fokus på dimensionering och organisering för utvecklad kvalitet, ska genomföras.

Verksamhetscheferna ska, med stöd av berörda avdelningar, styra mot en ökad behörighet till gymnasieskolan. Arbetet med att öka behörigheten ska påbörjas redan i förskolan. Verksamhetscheferna ska, utifrån en god kännedom om respektive enhets verksamhet, resultat och förutsättningar säkerställa att rektorerna vidtar tillräckliga och adekvata åtgärder för att öka behörigheten. I detta är en väl fungerande övergång och samverkan en central del.

- Uppdrag: Förskolor och skolor ska ge samtliga barn och elever den ledning och stimulans som varje individ behöver. Undervisningen ska vara individuellt differentierad utifrån varje barns och elevs behov. Om någon elev är i behov av extra anpassning eller särskilt stöd ska eleven få det. Om någon elev är i behov av **extra stimulans eller utmaning** ska eleven få det. Verksamhetscheferna ska, med stöd av berörda avdelningar, arbeta med att **säkerställa att varje elevs behov av extra anpassningar och särskilt stöd tillgodoses** under hela skoltiden för att öka elevers möjligheter att nå målen i varje ämne. Elever som ligger långt framme i sin kunskapsutveckling, eller som har potential att göra det, ska också uppmärksammas. Ledning och stimulans ska utgöra grunden och ges till alla barn och elever så de kan utvecklas så långt som möjligt. Arbetet ska utgå från ett helhetsperspektiv på barnets och elevens situation.
- Uppdrag: Alla förskolor och skolor ska utveckla barns och elevers matematiska tänkande. Undervisningen bör vara varierad och utveckla barns och elevers nyfikenhet och lust att lära. Elevers kunskapsutveckling ska följas noga från tidig ålder och lämpliga åtgärder vidtas. Verksamhetscheferna ska, med stöd av berörda avdelningar, säkerställa att **matematikundervisningen** förbättras för de yngre eleverna samt, därutöver säkerställa att matematikundervisningen förbättras på de grundskolor och gymnasieskolor som uppvisar låga resultat. Verksamhetscheferna ska, utifrån god kännedom om respektive enhets verksamhet, resultat och förutsättningar säkerställa att rektorerna vidtar tillräckliga och adekvata åtgärder.
- Uppdrag: Alla förskolor och skolor ska stimulera barns och elevers språkutveckling. Att kunna läsa och skriva är en förutsättning för en framgångsrik skolgång. Alla skolor ska säkerställa en undervisning som leder till att elever tidigt **knäcker läskoden samt befäster och utvecklar läsförmågan** hela skoltiden. Barns och elevers språkutveckling ska följas noga och stimuleras, från tidig förskoleålder och längs hela skoltiden. Flerspråkighet ska ses som en resurs. Verksamhetscheferna ska, med stöd av berörda avdelningar, säkerställa att barns och elevers språk och läsförmåga förbättras. Verksamhetscheferna ska, utifrån god kännedom om respektive enhets verksamhet, resultat och förutsättningar säkerställa att rektorerna vidtar tillräckliga och adekvata åtgärder.

Nämndens mål: *Andelen elever som klarar gymnasieskolan på tre år ska öka under mandatperioden. Målet 2025 är att öka med minst 0,5 procentenheter.*

Motivering

Andelen elever på nationella program som genomför sin gymnasieutbildning på tre år har förbättrats de senaste åren. Fortfarande lämnar dock en allt för stor grupp elever gymnasieskolan utan examen. Att inte klara gymnasieskolan under ordinarie studietid kan leda till negativa konsekvenser, såväl ur ett elev- som samhällsperspektiv. Ett fortsatt fokus på undervisningens kvalitet, elevers närvaro, tidiga insatser samt uppföljning av elevers resultat och utveckling krävs för att förstärka den påbörjade positiva utvecklingen mot att allt fler elever når examen.

Målvärdet för 2025 är jämfört med vårterminen 2024. Målvärde för efterföljande år beslutas årligen utifrån uppnådda resultat.

Andelen elever på nationellt program som når gymnasieexamen inom tre år har de senaste åren legat relativt konstant. Bland de som tog examen våren 2023 var genomströmningen 73 % (året innan: 73,7 %) på de nationella programmen (både för yrkesprogrammen och för de högskoleförberedande programmen). Detta är lägre än genomsnittet för de kommunala gymnasieskolorna i riket (80 %). Även om hänsyn tas till de idrotts elever som går 4 år på Filbornaskolan är genomströmningen fortfarande lägre än i riket.

En gymnasieskola med hög kvalitet attraherar unga att välja utbildningar som bidrar till framtidens kompetensförsörjning. En del elever siktar på fortsatta studier och väljer högskoleförberedande program på gymnasiet. En del elever siktar på jobb direkt efter gymnasieskolan och väljer ett yrkesförberedande program. Helsingborgs stads skolor erbjuder yrkesprogram inom flertalet branscher, både i form av traditionell yrkesutbildning och som lärlingsutbildning. Eleverna från yrkesprogrammen är efterfrågade av arbetsgivarna. Yrkesprogrammets attraktivitet bör öka.

Grunden för att klara gymnasieskolan läggs redan i förskola och grundskola. Verksamhetscheferna ska styra mot en ökad genomströmning i gymnasieskolan. I gymnasieskolan ska arbetet med att ge elever tillräckliga kunskaper och färdigheter fördjupas. Verksamhetschefen för gymnasieskolorna ska, med stöd av berörda avdelningar, styra mot en ökad genomströmning inom gymnasieskolan på såväl nationella program som på introduktionsprogram. Verksamhetschefen ska, genom god kännedom om genomströmningen och de faktorer som påverkar genomströmningen säkerställa att rektorerna vidtar tillräckliga och adekvata åtgärder för att öka genomströmningen.

Skolan ska främja elevernas utveckling till ansvars-kännande människor, som aktivt deltar i och utvecklar yrkes- och samhällslivet och tar ansvar i globala frågor. Förändringar i arbetslivet, digitaliseringen och den tekniska utvecklingen, internationaliseringen samt miljöfrågornas komplexitet ställer nya krav på människors kunskaper, förhållningssätt och sätt att arbeta. Utvecklingen i yrkeslivet innebär bland annat att det behövs gränsöverskridanden mellan olika yrkesområden och att krav ställs på medvetenhet om såväl egen som andras kompetens. Globaliseringen medför att en individ också förväntas ha kompetens att agera medvetet i de utmaningar som globaliseringen medför och elevers handlingskompetens bör därför öka.

Ökad likvärdighet är ett prioriterat utvecklingsområde för Helsingborgs stads gymnasieskolor. Att kompensera för barns och elevers olika förutsättningar är ett arbete som behöver börja redan i försko-

lan och grundskolan och fortsätta genom hela gymnasieskolan. Läroplanen för förskolan beskriver målen för förskolans verksamhet. Personalen i förskolan ska kontinuerligt och systematiskt analysera sin undervisning och säkerställa att undervisningen leder till lärande och utveckling hos varje barn.

- Uppdrag: Alla skolor ska ha en studie- och yrkesvägledning som är integrerad i undervisningen, som ökar motivationen och som ger eleverna kompetens att göra hållbara framtidsval. Eleverna ska ges tillgång till individuell studie- och yrkesvägledning inför och vid övergångar. Verksamhetscheferna ska, med stöd av berörda avdelningar, säkerställa att **studie- och yrkesvägledning, där modern arbetslivsorientering är en del**, används för att öka elevernas motivation så att de rustas för en föränderlig och oförutsägbar framtid. Studie- och yrkesvägledningen ska målsättas utifrån ett elevperspektiv och följas upp utifrån gemensamma målkriterier. Stadens skolor ska särskilt fokusera på att öka attraktiviteten hos stadens yrkesutbildningar.

Nämndens mål: *Elevers närvaro i skolan ska öka under mandatperioden. Målet 2025 är att andelen elever med hög frånvaro, dvs mer än 15 procent, ska minska med minst två procentenheter i såväl grundskolan som gymnasieskolan.*

Motivering:

Elevers närvaro i skolan är avgörande för att nå goda kunskapsresultat och hög måluppfyllelse. Frånvaron för elever i såväl grund- som gymnasieskola är ett problem i stadens skolor. Andelen elever med hög frånvaro, dvs mer än 15 procent, är alltför stor. Att öka elevers närvaro är därför ett prioriterat mål för stadens skolor.

Målvärdet för 2025 är satt utifrån tillgänglig statistik för läsåret 2023/24 i mars 2024. Målvärde för efterföljande år beslutas årligen utifrån uppnådda resultat.

Nämndens mål: *2026 ska andelen elever i årskurs 9 som når behörighet till gymnasieskolan uppgå till minst 70 procent i stadens samtliga skolor och andelen elever som klarar gymnasieskolan på tre år ska uppgå till minst 70 procent samt att andelen grundskoleelever med hög frånvaro ska vara högst 10 procent och andelen gymnasieelever med hög frånvaro ska vara högst 30 procent. Samtliga skolor inom respektive skolform ska visa ett förbättrat resultat avseende ovan nämnda mål till 2026.*

Motivering: Att en högre andel elever blir behöriga till gymnasieskolan och att en högre andel elever klarar gymnasieskolan på tre år är tillsammans med en högre elevnärvaro i skolan prioriterade förflyttningar för stadens skolor under mandatperioden. Dessa förflyttningar är viktiga både för eleverna och för samhället.

Att barn och elever är närvarande i undervisningen är oftast en förutsättning för att förskollärare och lärare ska kunna bidra till barns och elevers utveckling och lärande. Frånvaron har bitit sig fast på en hög nivå efter pandemin, trots många insatser för att öka skolnärvaron. I genomsnitt har eleverna i grundskolan läsåret 2023/24 varit frånvarande ungefär 9 % (läsår 22/23:10 %) av lektionstiden och eleverna i gymnasieskolan har varit frånvarande 14 % (16 %) av lektionstiden. Om en elev är frånvarande mer än 15 procent av lektionstiden så räknas det som ”hög frånvaro”. Ungefär 15 % (17 %) procent av eleverna i grundskolan och 35 % (42 %) av eleverna i gymnasieskolan har varit frånvarande mer än 15 procent av lektionstiden under läsåret 2023/24 (förra läsårets siffror inom parentes) .

Det finns olika anledningar till att elever är frånvarande och därmed krävs olika åtgärder för att minska frånvaron. Hur väl barn och elever trivs i förskola och skola har betydelse för närvaron. Att förebygga och förhindra kränkande behandling och mobbning är en förutsättning för barns och elevers trivsel.

Elevers frånvaro påverkas även av faktorer utanför skolan. Ohälsa, social eller ekonomisk utsatthet och otrygghet är riskfaktorer. Skolan klarar inte av att ensam lösa de utmaningar som finns. Ett framgångsrikt närvarofrämjande arbete förutsätter att samarbete och samverkan med andra aktörer som till exempel BUP och socialtjänsten fungerar väl och att det utgår från en gemensam helhetssyn på barnets eller den ungas situation. Barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden har som gemensamt mål att öka skolnärvaron.

Verksamhetscheferna har i uppdrag att styra mot en ökad närvaro i grundskola och gymnasieskola. Rutiner för frånvarohantering har stramats upp och registrering av frånvaro- och närvaro har förbättrats. Det förebyggande och främjande arbetet har intensifierats. Trots detta är frånvaron fortfarande hög. Det närvarofrämjande arbete måste fortsätta och ske på ett mer sammanhållet sätt.

- Uppdrag: Förskolor ska uppmuntra goda närvarovanor för att skapa förutsättningar för hög närvaro i skolan. Skolor ska åstadkomma tillgängliga och motiverande miljöer och undervisning för utveckling och lärande. Verksamhetscheferna ska, med stöd av berörda avdelningar, **styra mot en ökad närvaro** i grundskola och gymnasieskola. Det närvarofrämjande arbetet ska starta redan i förskolan. Det främjande och förebyggande arbetet ska utgöra grunden och det åtgärdande arbetet ska ske enligt fastställda rutiner. Stöd för förbättrade frånvaroutredningar ska vara ett led i detta. Samarbete och samverkan inom och mellan verksamheter och med andra aktörer, ska fördjupas på alla nivåer, särskilt med socialförvaltningen, bland annat genom skolsociala team.

Kvalitetsarbete – för barns och elevers bästa

Allt arbete ska utgå från barnens och elevernas behov så att vi når syftet med utbildningen. Vi använder IPS-modellen för att analysera utbildningens kvalitet och resultat, formulerar mål, genomför åtgärder och följer upp. Det systematiska kvalitetsarbetet, där samarbetet med elevhälsan är en integrerad del, ska utvecklas på alla nivåer i verksamheten. Verksamhetsplanens uppdrag, verksamhetsdialoger och uppföljning är centrala delar i huvudmannens strukturkvalitet. Användningen av olika IT-stöd, både för uppföljning, analys och planering samt i den pedagogiska verksamheten ska utvecklas för att bli mer likvärdig. I detta ingår också att utveckla IT-stöd för likvärdig hantering av rutiner och dataanalys.

Verksamhetsplanen för Helsingborgs stads skolor är ledningsgruppens och styrgruppens gemensamma styrdokument och är därmed styrande för alla skolformer samt för förvaltningens olika stödfunktioner. Varje chef underställd utbildningsdirektören har ett ansvar att genomföra verksamhetsplanen utifrån de förutsättningar som gäller inom respektive ansvarsområde. Genomförandet samt vilka effekter som uppnåtts på I-P/S-nivå rapporteras till utbildningsdirektören.

Alla förskolor och skolor har ett ansvar att bidra till att lösa de gemensamma utmaningar som finns. Detta sker på olika sätt utifrån respektive förskolas och skolas utgångspunkt. Uppdragen i denna verksamhetsplan tydliggör verksamhetschefernas och avdelningschefernas ansvar för att styra, leda och stödja rektorerna i deras arbete med att styra, leda och stödja sina medarbetare. Att utveckla ledarskapet och den kontinuerliga analysen på alla nivåer är viktiga förutsättningar för att förbättra resultaten och höja kvaliteten i verksamheten. Verksamhetscheferna ansvarar för att uppdragen genomförs på

ett sådant sätt att kvaliteten ökar både på de enheter som har störst utmaningar och inom Helsingborgs stads skolor som helhet.

Alla verksamheter har också ett grunduppdrag som respektive chef ansvarar för att genomföra, följa upp och utveckla. Inom ramen för grunduppdraget ska chefer och medarbetare särskilt beakta det som anges i denna verksamhetsplan. I sin planering utgår varje chef alltså från nulägesanalysen för sin egen verksamhet, för att kunna ta ställning till hur styrningen från överordnade nivåer bäst inordnas i den egna planeringen. På så vis kombineras tillsynsstyrningens inifrån-motivation med styrmodellen och verksamhetsstyrningen.

Uppföljning är chefens viktigaste verktyg för att se till att verksamheten arbetar efter överenskomna prioriteringar, följer lagar och regler, hanterar oförutsedda händelser och når uppsatta mål. Uppföljning är en del i löpande styrning och ledning av verksamheten. Verksamhetsdialogerna är en systematiserad form av uppföljning som syftar till att säkerställa progression och nå samsyn om verksamhetens framgångar och utmaningar och hur förutsättningarna påverkar verksamhetens resultat. Verksamhetsplanen för Helsingborgs stads skolor följs upp genom verksamhetsdialoger på alla nivåer i organisationen. Det innebär att alla chefer ska kunna redogöra för hur den egna verksamheten bidrar till att uppfylla verksamhetsplanen och nämndens inriktning och mål.

Dokumentationen är en del av uppföljningen. Att dokumentera analyser, planering, genomförande och utfall gör det tydligt och transparent hur resultatet av det systematiska kvalitetsarbetet utvecklas över tid. Den skriftliga rapporteringen används som underlag i styrning och ledning på alla nivåer i organisationen.

Genom att verksamhetsplanering, verksamhetsdialoger och rapportering sker på alla nivåer i organisationen säkerställs att styrnings- och uppföljningskedjan hänger ihop hela vägen; från kommunfullmäktige och Barn- och utbildningsnämnden till klassrummet och från klassrummet till Barn- och utbildningsnämnden och kommunfullmäktige.